

Debreceni Ítéltábla
Bf.III.400/2025/20.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2025. szeptember 24. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberkereskedelem és kényszermunka büntette miatt Terhelt1 ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2025. március 27. napján meghozott 5.B.48/2023/97. számú ítéletét megváltoztatja.

A 2022. május 26. napjától 2024. május 22. napjáig más ügyben előzetes fogvatartásban, azt követően szabadlábon lévő Terhelt1 vádlott terhére rótt bűncselekmény jogszabályi megjelöléséből mellőzi a Btk. 192.§ (3) bekezdés IX. és X. fordulat felhívását.

A Miskolci Járásbíróság 33. Bpk.2449/2023/2. számú büntetővégzésével kiszabott 8 (nyolc) hónap szabadságvesztés büntetés végrehajtása felfüggesztésének 2 (kettő) évi próbaideje a jelen ügyben kiszabott 6 (hat) év végrehajtandó szabadságvesztés büntetés tartamával meghosszabbodik.

A vagyonekbevételek összege 2.027.415 (kettőmillió-huszonhétézer-négyszáztizenöt) forint.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Az elsőfokú bíróság az ügyben 2024. november 4. napján is tárgyalást tartott, 2025. március 27. napján csak ítélethirdetésre került sor.

Terhelt1 vádlott legutóbbi ismert tartózkodási helye: cím41, kézbesítési címe: cím42 szám, email címe: email cím, telefonos elérhetősége: telefonszám1.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék a rendelkező részben megjelölt ítéletében Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki emberkereskedelem és kényszermunka büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.) 192. § (2) bekezdés a) pont III. és IV. fordulat, (2) bekezdés b) pont, (3) bekezdés IX. és X. fordulat, (4) bekezdés I. fordulat]. Ezért 6 év fegyház végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztésből annak kétharmad része kitöltését követő napon bocsátható leghamarabb feltételes szabadságra. Vele szemben 2.207.415 forint erejéig vagyonekobzást rendelt el, valamint kötelezte 113.822 forint bünygyi költség megfizetésére.

[2] Az ügyészség a jognyilatkozat megtételére fenntartott három munkanapon belül a vádlott terhére súlyosítás, a szabadságvesztés és közügyektől eltiltás büntetés tartamának felemelése, továbbá a Btk. 86. § (2) bekezdése értelmében annak megállapítása érdekében jelentett be fellebbezést, hogy a Miskolci Járásbíróság 2023. december 21. napján jogerőre emelkedett 33.Bpk.2449/2023/2. számú büntetővégzésével kiszabott 8 hónap, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje a jelen ítéletben kiszabott szabadságvesztés tartamával meghosszabbodik.

A fellebbezés indokai szerint a kiszabott szabadságvesztés tartama eltúlzottan enyhe, annak megállapításakor az elsőfokú bíróság nem tulajdonított kellő jelentőséget a huzamosabb időn keresztül, kitartó szándékkal történő elkövetésnek, annak, hogy a vádlott a sértett életét és testi épségét is fenyegette, őt előbb közterületen, majd az interneten hirdetés útján és Németországban is prostitúciós tevékenység végzésére kényszerítette. A bűncselekmény elkövetésekor büntetőeljárás hatálya alatt állt, a büntetőeljárás során a megbánás legcsekélyebb jelét sem mutatta és a hasonló bűncselekmények rendkívüli mértékben elszaporodottak. Mindezen körülményekre figyelemmel a 7 év 6 hónap irányadó középértéket meghaladó tartamú szabadságvesztés, ehhez igazodó mértékű közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása és egyben a korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetés próbaideje meghosszabbodásával kapcsolatos megállapítás pótlása indokolt.

[3] A meghatalmazott védő ugyancsak a jogorvoslat bejelentésére fenntartott határidőn belül jelentett be fellebbezést, elsődlegesen felmentés, másodlagosan eltérő minősítés, harmadlagosan enyhítés és a vagyonekobzás mellőzése érdekében.

[4] A tárgyaláson való részvétel jogáról lemondott, az ítélet kihirdetésekor jelen nem lévő vádlottól önálló jogorvoslati nyilatkozat nem érkezett.

[5] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.173/2025/3. számú észrevételében írtak szerint a törvényszék eljárása során a perrendi szabályokat súlyosan megszegte, amely miatt ítélete másodfokú felülbírálatra alkalmatlan. A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti

abszolút hatályon kívül helyezési ok azzal valósult meg, hogy az elsőfokú bíróság az ismeretlen helyen tartózkodó terhelttel szemben annak feltételei nélkül folytatta le távollétében az eljárást. Kétségtelen, hogy a vádlott a védője által benyújtott nyilatkozattal lemondott a tárgyaláson való jelenlét jogáról, azonban a törvényszék a vádlott elérhetetlensége miatt már ezt megelőzően a rendőrséghez fordult a vádlott tartózkodási helyének megállapítása érdekében, mert a neki kézbesített irat „elköltözött” jelzéssel érkezett vissza a bíróságra. Mivel a megkeresés érdemi eredménnyel nem járt, továbbá a nyilvántartási adatok bejelentett tényleges lakó vagy tartózkodási helyet nem mutattak, és a védő sem tudta megjelölni a vádlott tényleges elérhetőségét, majd az ítélethozatalt megelőzően a törvényszék két forrásból is hivatalos tudomást szerzett arról, hogy a vádlott ellen két ügyben is elfogatóparancs kibocsátására került sor, a továbbiakban csak a Be. CI. Fejezete szerint lehetett volna eljárni. A törvényszék azonban az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szembeni eljárás lefolytatásához nem szerzett be ügyészi indítványt, nem bocsátott ki vele szemben elfogatóparancsot és elmaradt a hirdetményi kézbesítése is. Mindezek miatt a fellebbviteli főügyészség az elsőfokú ügyészség indítványát módosítással, az elsőfokú ítélet tanácsülésen történő hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására irányulóan tartotta fenn.

[6] A védő fellebbezése másodfokú eljárás során előterjesztett írásbeli indokolásában a felmentésre irányuló jogorvoslat indokaiként előadta, hogy a sértett teljes szavahihetetlensége állapítható meg, melynek alátámasztásul hivatkozott a gyámhatósági, gyermekvédelmi szakszolgálati iratokra, és tanúk vallomásaira. A sértett kiszolgáltatott helyzetének cáfolatául részletezte, hogy milyen kiváló körülmények között élhetett volna az utógondozói ellátásban, melynek megszüntetését azonban saját maga kérte. A bűncselekmény elkövetése a vádlott által azért sem állapítható meg, mert az eljárásban bebizonyosodott, hogy a sértett, még a vádlottal létesített kapcsolata előtt, magától kezdett prostituáltként dolgozni. Németországba történő kiutazására pedig szabad akarathatározásából került sor, az ottani munkavégzéséhez a vádlottnak semmi köze nincs. A bántalmazással kapcsolatos sértetti vallomást a vádlott megcáfolta, a sértett combján lévő sérülésről nem lehet tudni, hogy mikor és milyen körülmények között keletkezett. A sértett szabadon rendelkezett az esetleges jövedelmével, azt együtt élte fel a vádlottal, akinek szintén önálló jövedelme volt. Az eltérő minősítésre irányuló indítvány körében a védő utalt más ügyben hozott bírósági határozatokra, melyekben a bíróságok kerítés büntetésében mondták ki az elkövetők bűnösségét. Végezetül az enyhítés indokaként hivatkozott az igen jelentős időmúlásra, a vádlott tényfeltárási vallomására, daganatos megbetegedésére, arra, hogy szabadlábra kerülése óta, de letartóztatása előtt is dolgozott, négy gyermekét tartja el.

[7] Az ítéltábla a fellebbezéseket a Be. 599. § (1) bekezdése értelmében nyilvános ülésen bírálta el. Az ügyész és a vádlott távolmaradása a Be. 599. § (4) bekezdése értelmében nem képezte akadályát a nyilvános ülés megtartásának.

[8] A védő perbeszédében a fellebbezés indokolásában írtakat fenntartva, változatlanul az abban előadottak szerint tett indítványt az ítélet megváltoztatására.

[9] A védő által bejelentett jogorvoslat okára és irányára tekintettel az ítéltábla a törvényszék ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes terjedelmében bírálta felül. A revízió kiterjedt az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezésekre, továbbá az indokolás helyességére és Be. 590. § (7) bekezdése szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre is.

[10] A teljeskörű felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a fellebbviteli főügyészség indítványában írtakkal szemben az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást alapvetően a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) és (2) bekezdés a)-d) pont], amely az eljárás törvényességét befolyásolva kizárta volna az érdemi felülbírálatot, és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[11] A fellebbviteli főügyészség a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja alapján tartotta indokoltnak az ítélet hatályon kívül helyezését, mely szerint a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

Az ítéltábla azonban nem értett egyet a hatályon kívül helyezésre irányuló indítvány érveivel.

[12] A vádlott tárgyaláson való kötelező jelenléte az eljárás garanciális szabálya, mely a terhelt eljárási jogainak érvényesülését biztosítja.

[13] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése nevesíti a terhelt tárgyaláshoz való jogát, amely az ellene emelt vád tárgyaláson történő elbírálásához fűződő jog mellett a tárgyaláson való terhelti jelenlét jogát is magában foglalja. Az Alkotmánybíróság már a 422/B/1999. AB határozatában is kimondta azonban, hogy a terhelt tárgyaláshoz való joga nem tartozik az olyan abszolút alkotmányos eljárási jogok közé, amely esetében kizárt lenne a terhelt rendelkezési joga, azaz a terhelt erről az alkotmányos jogáról le is mondhat.

[14] A hatályos szabályozás is abból az elvből indul ki, hogy a tárgyaláson történő jelenlét elsősorban a terhelt joga és nem kötelessége, erre figyelemmel a terhelt a bíróság külön felhívása nélkül a bírósági eljárás bármely szakaszában bejelentheti, hogy a tárgyaláson nem kíván jelen lenni. Bejelentése mindaddig hatályos, amíg nem tesz olyan nyilatkozatot, amely a korábbi nyilatkozata visszavonását jelenti. Mindebből következően a bejelentés az egész bírósági eljárásra érvényes, így azt az esetleges további bírósági szakokban nem kell megismételni (BH2022.67.).

[15] A Be. 428. § (1) bekezdése szerint a vádlott jelenléte a tárgyaláson akkor kötelező, ha a tárgyaláson való jelenlét jogáról a Be. 430. § (1) bekezdése szerint nem mondott le, továbbá akkor is, ha a bíróság kötelezte a tárgyaláson való jelenlétre.

Az eljárási törvény több helyen tartalmaz további rendelkezéseket arra, hogy mikor tartható meg a tárgyalás a terhelt távollétében. Például több vádlottas ügyben megtartható a távollétében a tárgyalásnak az a része, amely őt nem érinti [Be. 429. § (1) bekezdés], vagy ha kényszergyógykezelésének elrendelése merülhet fel, és az állapota miatt a tárgyaláson nem jelenhet meg, illetve jogainak gyakorlására képtelen, vagy a szabadlábon lévő vádlott szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, sőt ez utóbbi esetben lehetőség van távollétében történő felmentésére, vagy vele szemben a büntetőeljárás megszüntetésére is [Be. 429. § (2)-(4) bekezdései].

[16] Ellenben kötelező a tárgyalást a távollétében megtartani, az eljárást lefolytatni, ha elérhetetlenné vált, és a távollévő terhelttel szembeni eljárás lefolytatásának feltételei fennállnak (Be. 747. §, 749-750. §).

[17] A fenti törvényi rendelkezésekből kitűnően főszabályként kötelező a terhelt jelenléte a tárgyaláson, mely szabály alól csak meghatározott perjogi feltételek mellett vannak kivételek. Így a kötelező tárgyalási részvétel elmaradása a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti abszolút eljárási szabálysértés, ezzel szemben azonban nem valósul meg eljárási szabálysértés, ha a tárgyalás terhelt távollétében történő megtartására a törvény valamely különös szabálya lehetőséget adott.

[18] Ha a tárgyaláson való jelenlét jogáról történő lemondás a Be. 430. § szerint minden tekintetben szabályszerű, azt a bíróságnak is tiszteletben kell tartania, és a terheltet kizárólag csak akkor kötelezheti a tárgyaláson történő megjelenésre, ha a bizonyítás érdekei ezt szükségessé teszik (Be. 428. § (2) bekezdés a) pont), tehát ha a személyes jelenléte elengedhetetlenül szükséges valamely bizonyítási cselekmény lefolytatása vagy szakértő meghallgatása érdekében. A jelenlétről történő lemondás egyidejűleg a személyes védekezésről való lemondást is jelenti, ezt a terhelti döntést a bíróság nem bírálhatja felül. A jelenlétről lemondás esetén a vádlott saját szabad elhatározásából viseli annak kockázatát, hogy a nélküle lefolytatott bizonyítás eredményeként milyen meggyőződés alakul ki a bíróságban a bűnösségről.

A vádlott jelenlétre kötelezésének másik esete a Be. 428. § (2) bekezdés b) pont értelmében az, ha a vádlott kézbesítési megbízottja a Be. 430. § (5) bekezdés szerint bejelentette, hogy a kézbesítési megbízotti feladatának teljesítése önhibáján kívüli okokból elháríthatatlan akadályba ütközik. Ez akkor következik be, ha a vádlottat önhibáján kívüli okból a saját védője sem tudja elérni, melyet a kézbesítési megbízottnak a bíróság felé be kell jelentenie, mert ebben az esetben fennáll a veszélye annak, hogy a vádlott nem csupán a tárgyaláson való jelenléttel összefüggő rendelkezési jogát gyakorolja, hanem azzal visszaélve a büntetőeljárás alól is kivonná magát. Ilyen esetben a tárgyaláson való jelenlétre kell kötelezni, és ismételten nyilatkoztatni szükséges tényleges tartózkodási helye, elérhetősége tekintetében.

[19] Amennyiben azonban a kézbesítési megbízott a Be. 136. § (5) bekezdésben meghatározott feladatait teljesíteni tudja és nem tesz olyan bejelentést, hogy a vádlottat nem tudja semmilyen módon elérni, továbbá bizonyítási érdekből sem szükséges a vádlott jelenléte, nincs törvényes ok a tárgyaláson való jelenlétre kötelezésre, hiszen nem állnak fenn a kötelező jelenlét esetei (Be. 428. § (1) bekezdés).

[20] A fenti törvényi előírások szem előtt tartásával vizsgálva az elsőfokú eljárás menetét, az alábbiak állapítható meg.

[21] A vádlott az elsőfokú eljárás alatt 2024. május 22. napjáig más ügyben kiszabott szabadságvesztést töltött, mely időpontig személyesen jelen volt a tárgyaláson. A 2024. április 24. napján tartott a tárgyaláson a büntetés-végrehajtási intézetből kézbesítési íven történő idézése mellett, szabadulása esetére szóban is idézte a törvényszék a 2024. június 3. napjára napolt tárgyalásra (43. számú jegyzőkönyv 26. oldal).

[22] A 2024. június 3-i tárgyaláson nem jelent meg, meghatalmazott védője közölte, hogy éppen mentővel szállítják sürgősségi ellátásra (47. számú jegyzőkönyv). A védő ígéretének megfelelően 8 napon belül megküldte az orvosi ellátást igazoló dokumentumokat (48. számú utóirat), melyet követően a törvényszék 50. sorszámú végzésével az igazolási kérelemnek helyt adott.

[23] A 2024. szeptember 4. napjára tűzött hatánapra a vádlottat korábbi ismert lakcíméről, a cím43. szám alól írásban idézte (51/I.), ahonnan azonban az idézés „elköltözött” jelzéssel érkezett vissza. 2024. augusztus 5. napján helyszíntudakozódást adott ki ez utóbbi címre, illetve a lakcímnnyilvántartás adatai alapján megállapította, hogy a vádlott más bejelentett lakcímmel, tartózkodási hellyel nem rendelkezik és nincs büntetés-végrehajtási intézetben sem (53., 53/I., 54. számú utóiratok).

[24] A vádlott azonban már a 2023. november 8. napján megtartott tárgyaláson bejelentette (14. számú jegyzőkönyv 3. oldal), hogy a fenti lakcímén már a büntetés-végrehajtási intézetbe kerülését megelőzően sem tartózkodott, ellenben közölte a bírósággal korábbi tartózkodási helyét (cím44), majd a 2024. február 12. napján tartott tárgyaláson kérte, hogy szabadulása esetére a bíróság a lánya címéről, cím45. szám alól idézze (29. számú jegyzőkönyv 70. oldal).

[25] Ez utóbbi címekre idézés vagy helyszíntudakozódás kibocsátására nem került sor.

[26] A vádlott meghatalmazott védője 2024. augusztus 8. napján bejelentette, hogy védence dolgozik és ezért nem vette át a postai küldeményt, de a védő vállalta a kézbesítési megbízotti tevékenységet, utalva arra, hogy az ezzel kapcsolatos okiratot is be tudja csatolni, közölte továbbá, hogy a vádlott a következő tárgyaláson meg fog jelenni (55. számú utóirat).

Ezt követően a törvényszék az 56. szám alatti végzésével felhívta a védő figyelmét arra, hogy amíg a vádlott a tárgyaláson való jelenlét jogáról nem mond le és a kézbesítési megbízással kapcsolatos okirat nem kerül benyújtásra, a részére szóló küldeményeket neki kézbesíti, őt továbbra is terheli a Be. 39. § (3) bekezdés b) pontja szerinti lakcím, értesítési cím, tényleges tartózkodási hely, kézbesítési cím, elérhetőség megváltozásával kapcsolatos bejelentési kötelezettség.

[27] A védő 2024. augusztus 16. napján érkezetten küldte meg a törvényszék részére a vádlott 2024. június 19. napján kelt, tárgyaláson való jelenlét jogáról lemondó, saját kezűleg aláírt nyilatkozatát és a kézbesítési megbízást is tartalmazó okiratot. Abból egyértelműen kitűnik, hogy a vádlott a Be. 430. §-ban foglaltak ismeretében, az intézmény lényegével és következményével is tisztában léve mondott le a tárgyaláson való jelenlét jogáról (57. szám alatti utóirat). A vádlotti bejelentés, keltezésétől függetlenül, a törvényszékre érkezés időpontjában vált hatályossá.

[28] A rendőrség helyszíntudakozódás eredményét tartalmazó, 2024. augusztus 14. napján kelt tájékoztatása 2024. augusztus 22. napján érkezett a törvényszékre, mely szerint a vádlott a cím46 szám alatti ingatlant már 3 éve eladta, az ott lakó által ismeretlen helyre költözött, a tartózkodási helyének felkutatására tett rendőri intézkedés ekként nem vezetett eredményre (60. szám alatti utóirat).

[29] A 2024. szeptember 4-i határnapon a 62. számú jegyzőkönyvből kitűnően az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a vádlott a tárgyaláson való részvétel jogáról lemondott, a kézbesítési megbízási szerződésre is figyelemmel a tárgyalás a továbbiakban jelenléte nélkül megtartható, majd a tárgyalást tanúk kihallgatásával folytatta. A jegyzőkönyv 31. oldalán írtak szerint a vádlott ellen másik folyamatban lévő eljárásban készült, rövid úton beszerzett, de az eljárás iratai között nem található jegyzőkönyv alapján rögzítésre került az is, hogy a vádlott védője a másik eljárásban bejelentette a vádlott tartózkodási helyeként a cím47. számot, levelezési címeként a cím45. számot, illetve telefonos elérhetőségeként a lánya párjának nevét és telefonszámát is.

A tárgyaláson jelenlévő helyettes védő nem tudott nyilatkozni a vádlott új lakcímét, tartózkodási helyét illetően.

A törvényszék a fentiek rögzítése mellett egyúttal felhívta a helyettes védőt, hogy 3 munkanapon belül jelentsék be a vádlott tényleges tartózkodási helyét, kézbesítési címét és elérhetőségét. Ezt követően a tárgyalás elnapolásáról határozott 2024. november 4. napjára, melyre szóban idézte a védőt, a vádlottat nem, és nem értesítette a kézbesítési megbízotton keresztül sem.

Az iratokban nincsen annak nyoma, hogy intézkedett-e a vádlott jelen eljárásban korábban bejelentett tartózkodási helye, vagy kézbesítési címe vonatkozásában helyszíntudakozódás

kiadása, esetleg a másik ügyből ismert telefonszámon keresztül vele a rövid úton történő kapcsolatfelvétel iránt.

[30] A meghatalmazott védő a törvényszékre 2024. szeptember 9. napján benyújtott beadványában közölte a vádlott email címét és telefonos elérhetőségét, valamint előadta, hogy lakcíme nem változott, az ország egész területén dolgozó vádlott munkavégzése idején a cím⁴⁸ szám alatti címen senki nem tartózkodik, a korábban megadott cím⁴⁵. számon rokonai át tudják venni a küldeményeket, az csak a vádlott postacíme. Utalt továbbá arra, hogy jelen ügyben a kézbesítési megbízotti teendőket továbbra is ellátja (64. számú utóirat).

A bíróság ezt követően sem idézte a vádlottat a tárgyalásra, nem hozott tárgyaláson történő részvételre kötelező végzést, az iratban nincs nyoma annak sem, hogy bármilyen úton leellenőrizte volna a védő által bejelentett adatok valóságtartalmát. Így azok cáfolatot nem nyertek.

[31] A 2024. november 4. napján tartott tárgyaláson (75. számú jegyzőkönyv) az ügyész közölte, hogy a vádlottal szemben folyamatban lévő további büntetőeljárásban a Miskolci Járási Ügyészség vádiratot nyújtott be, melyben személyi szabadság megsértésének büntette, rablás büntette és zsarolás büntette miatt emelt vádat (79/I. szám alatt), a törvényszék ismertetette továbbá a Miskolci Járásbíróság előtt másik folyamatban lévő ügyben hozott ítéletet (80. szám alatt), melyben a bíróság a vádlottat 2024. november 13. napján jogerősen 3 rendbeli új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette, és kábítószer birtoklásának büntette miatt 3 év 4 hónap szabadságvesztésre ítélte, melybe beszámítani rendelte a 2022. május 26. napjától 2024. május 22. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt. A helyettes védő nem tudott nyilatkozni a vádlott tartózkodási helyéről.

A 2024. december 4. napjára napolt tárgyalásra a törvényszék a vádlottat nem idézte, nem értesítette.

A 85. számú utóirat szerint a vádlott a tárgyalás időpontjában nem volt fogvatartásban és nem volt új bejelentett lakcíme, tartózkodási helye sem.

[32] A 2024. december 4-i határnapon annak ismételt megállapítása mellett, hogy a vádlott lemondott a tárgyaláson való részvétel jogáról, a bizonyítás tanú kihallgatásával folytatódott, a tárgyalás végén a vádlott időközben jogerős elítélésével összefüggésben a meghatalmazott védő jelezte, hogy abban az ügyben halasztást fog kérni (86. számú jegyzőkönyv).

[33] 2025. február 3. napján a vádlott idézése és értesítése nélkül megtartott tárgyaláson további bizonyítás felvételére került sor, melyet követően a törvényszék a tárgyalást perbeszédék megtartására napolta el (90. számú jegyzőkönyv).

A 87. és 94-II. számú utóiratok szerint a vádlott a jogerős szabadságvesztés büntetés letöltésének megkezdésére 2025. február 18. napjára kapott behívót a büntetés-végrehajtási intézetbe, majd vele szemben a büntetés végrehajtása érdekében 2025. március 18. napján került sor elfogatóparancs kibocsátására.

A 2025. március 19. napján a vádlott idézése és értesítése nélkül tartott tárgyaláson a törvényszék újból megállapította, hogy a vádlott korábban lemondott a tárgyaláson való jelenlét jogáról, az ügyész közölte a bírósággal, hogy a vádlottal szemben a Miskolci Járásbíróság előtt folyamatban lévő másik ügyében is elfogatóparancs kibocsátására került sor 2025. február 25. napján, majd sor került a perbeszéd megvitatására, melyet követően a 95. sorszámu jegyzőkönyvből megállapíthatóan a törvényszék szóban idézte a meghatalmazott védőt az ítélet kihirdetésére elnapolt tárgyalásra, utalva a Be. 550. § (2) bekezdésére, azonban a vádlott értesítése szintén elmaradt.

[34] Ilyen előzményeket követően került sor 2025. március 27-én az ítélet kihirdetésére, ugyancsak a vádlott távollétében a 97. számú jegyzőkönyv szerint.

[35] A Be. 747. § (1) bekezdése értelmében a büntetőeljárás lefolytatásának nem akadálya az, hogy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy vagy a terhelt elérhetetlenné vált.

A távollévő terhelttel szembeni külön eljárás szabályai szerint az eljárás lefolytatásának feltételei akkor valósulnak meg, ha a bíróság a terhelt valamennyi ismert lakcíme és tartózkodási helye tekintetében megállapította, hogy a terhelt azokon elérhetetlen, elfogatóparancsot bocsátott ki és a terheltet hirdetményi úton idézte (BH2023.155).

[36] A Be. 432-433. §-ok szerinti intézkedések, azaz az elővezetés vagy elfogatóparancs kibocsátása tartalmilag az idézés elmulasztásának következményei, a vádlotti jelenlét biztosítására szolgáló intézkedések. Ezért amennyiben a vádlott a tárgyaláson való jelenlét jogáról lemondott és a bíróságnak nincs szüksége a jelenlétére, tehát arra nem kötelezi, nincs helye elfogatóparancs kibocsátásának, hiszen nem kötelező a jelenléte (Be. 428. §).

Ilyen esetekben elfogatóparancs kibocsátására csak akkor kerülhet sor, ha a kényszerintézkedésekkel elérni kívánt célok biztosítása érdekében szükséges a terhelt elfogása és őrizete.

[37] A fellebbviteli főügyészség átirata szerint a vádlott ismeretlen helyen történő tartózkodására figyelemmel nem lett volna mellőzhető vele szemben az elsőfokú eljárásban elfogatóparancs kibocsátása.

[38] Ezzel a megállapítással azonban az ítéltábla nem értett egyet.

[39] A fentiekből kitűnően ugyanis a törvényszék helytelen címről idézte a vádlottat, tehát a vádlottnak a 2024. szeptember 4-i hatánapra nem volt szabályszerű idézése, így az elfogatóparancs kibocsátásának a Be. 432. (1) bekezdés b) pontjában írt egyik feltétele hiányzott. Törtelen a bírói gyakorlat annak megítélésében, hogy nem szabályszerű a

szabadlábban lévő terhelt idézése, ha azt a bíróság a terhelt állandó lakcímére küldi, de elmulasztja a bírósági eljárásban már közölt, így a bíróság által ismert tényleges tartózkodási helyére küldeni, és a korábbi ismert lakóhelyre küldött idézés „nem kereste” jelzéssel érkezik vissza (BH2021.304., BH2018.73.). Ezért nem tekinthető szabályszerűnek az idézés, amely nem a megidézett személy bíróság által kétségtelenül ismert tényleges tartózkodási helyéről vagy értesítési címéről történik, és így a megidézettnek nincs arra lehetősége, hogy az idézésről tudomást szerezzen.

[40] Ezt követően pedig a védő benyújtotta a vádlott tárgyaláson való jelenlét jogáról lemondó nyilatkozatát, és a védő kézbesítési megbízotti feladatok ellátására irányuló megbízását rögzítő okiratot a Be. 430. §-ban írtaknak megfelelően, melyre figyelemmel a Be. 430. § (4) bekezdésben írtak szerint a törvényszék a vádlottat már nem idézte az ezt követő tárgyalási napokra, később sem hozott a tárgyaláson való jelenlétére kötelező végzést.

[41] Szükséges annak kiemelése is, hogy a vádlott kézbesítési megbízottként eljáró védője a Be. 136. § (5) meghatározott feladatai teljesítése során nem tett a bíróság felé olyan bejelentést, mely szerint önhibáján kívüli okból elháríthatatlan akadályba ütközik az eljárásban keletkezett, a vádlott részére kézbesítendő ügyiratok megbízó részére továbbítása vagy bármely ok miatt nem tudja tartani a kapcsolatot a védencével. Sőt ezzel ellentétesen, az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozataiból kitűnően tartotta vele a kapcsolatot, a vádlott a védő számára, és a védőn, mint kézbesítési megbízotton keresztül a törvényszék számára sem volt elérhetetlen.

[42] A védő még a másodfokú eljárásban is megerősítette, hogy nem ütközik semmilyen akadályba a kézbesítési megbízotti feladatok teljesítése (II. fokú iratok 11.számú utóirat).

[43] A Be. 136. § (5) bekezdése alapján a kézbesítési megbízott feladata, hogy az eljárásban keletkezett, a megbízó részére kézbesítendő ügyiratokat átvegye, és azokat a megbízó részére továbbítsa; e tevékenységéért a megbízóval szemben a polgári jog szabályai szerint felelős. A kézbesítési megbízottnak szabályszerűen kézbesített ügyiratot a kézbesítést követő tizenötödik napon a megbízó részére kézbesítettnek kell tekinteni [Be. 136. § (7) bekezdés).

Az, hogy a küldemény eljut-e és ha igen, milyen módon a címzetthez, már a megbízó és a kézbesítési megbízott közötti jogviszonyra tartozik, a bíróság szempontjából a küldemény tényleges eljuttatása közömbös. A tárgyaláson való jelenlét jogáról történő lemondás a terhelt lehetősége, ahhoz a törvény szorosan hozzákapcsolja a kézbesítési megbízott meglétét, aki személyének megválasztása, a megbízással együtt járó feladatok ellátása és a megbízó-megbízott közötti szerződés teljesülése a terheltre is kötelezettséget ró (Kúria Bfv.II.148/2021/11.).

[44] A tárgyaláson való jelenlét jogáról történő lemondás esetén a védőnek garanciális szerepe van, a bírósági tárgyalás hivatalos forrásaként funkcionál az eljárási események iránt érdeklődő terhelt felé, kézbesítési megbízottként a terheltnek szóló küldemények átadásáért felelős.

Amíg nem jelzi, hogy ezen kézbesítési megbízotti feladatait nem tudja ellátni, addig a terhelt nem tekinthető ismeretlen helyen tartózkodó személynek, még akkor sem, ha más bírósági eljárások irataiból kitűnően azokban az eljárásokban a bíróság elfogatóparancsot bocsátott ki ellene.

[45] Az, hogy a terhelt más büntetőeljárársban elérhetetlen a bíróság számára, nem jelentheti egyben annak megállapítását is, hogy minden ügyben elérhetlenné vált. Ebben az esetben ugyanis nem írta elő az eljárási törvény a bíróság számára az adott ügyben a tartózkodási hely felderítésének kötelezettségét, a terhelt felkutatása érdekében a Be. Hetedik Részében biztosított lehetőségek igénybevételével adatszerző tevékenység folytatását a Be. 747. § (4) bekezdés a) pont szerint, hanem elég lenne az ismeretlen helyen tartózkodás megállapítását csupán a másik ügyben történt elfogatóparancs kiadásának tényére alapozni.

[46] Az eljárási törvény rendelkezéseiből kitűnően a terhelt tárgyaláson történő részvétele – a már ismertetett eseteken kívül - nem kötelezettség, hanem jogosultság. A tárgyaláson való jelenlét jogáról történő lemondás intézménye alapjogi szinten a részvételi joghoz kötődik, amely az Alkotmánybíróság gyakorlatában a fegyverek egyenlőségének elvéhez és a védelemhez való joghoz is kapcsolódik. Az Alkotmánybíróság azokat a rendelkezéseket, amelyek jogot biztosítanak a terhelt számára az eljárási cselekményekben való részvételre, akként tekinti, hogy azok a tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülését hivatottak biztosítani.

[47] Az ismeretlen helyen tartózkodó vádlott ellen az elfogatóparancs kibocsátása azt a célt szolgálja, hogy elfogása esetén a tárgyaláson történő részvétel útján közvetlenül biztosított legyen a bizonyítási eljárásban történő közreműködésének lehetősége, a tisztességes eljárás követelményének megfelelően lehetősége legyen védekezését előterjeszteni.

[48] A terhelt eljárási jogai, és a tisztességes eljáráshoz fűződő jogai sem sérülnek, ha a jelenlét jogáról történő lemondást követően kézbesítési megbízottja útján nyomon tudja követni az eljárási eseményeket, bármikor megvan a lehetősége arra, hogy a tárgyaláson részt vegyen, hiszen védője útján tudomást szerez azok időpontjáról és a tervezett bizonyításról.

[49] Ilyen eljárásjogi helyzetben a bíróságnak csak akkor van lehetősége a vádlottal szemben elfogatóparancs kibocsátására, ha a vádlottat a tárgyaláson történő jelenlétre kötelezte, mely ellenére a vádlott szabályszerű idézés mellett nem jelent meg a tárgyaláson.

[50] Jelen ügyben erre nem került sor, de a másodfokú eljárásban sem merült fel a vádlotti jelenlét szükségessége, a vádlott eljárási jogainak sérelme sem valósult meg.

[51] A tárgyaláson való jelenlét jogáról lemondás legfontosabb következménye, hogy a bíróság a tárgyalást a vádlott távollétében is köteles megtartani és az eljárást a meg nem jelent vádlottal szemben érdemben be is fejezheti [Be. 430. § (7) bekezdés]. A vádlott tárgyaláson jelenléte a Be. 428. § (1) bekezdésére figyelemmel nem kötelező, a bíróságnak ezért őt idézni sem kell, távollétében a bizonyítási eljárás teljes egészében lefolytatható és az ügyszóhatározat is meghozható.

[52] Jelen ügyben megállapítható, hogy a vádlott védője valamennyi bírósági tárgyaláson jelen volt, a bizonyítás menetében aktívan közreműködött, kézbesítési megbízotti feladatait ellátta. A vádlott tárgyaláson történő lemondását követően nem merült fel a védelem részéről a tárgyalásra történő visszatérés iránti igénynek tekinthető közlés, de a bizonyítás menetében az elsőfokú bíróság sem tartotta szükségesnek a vádlott személyes jelenlétre kötelezését.

[53] Az elsőfokú bíróság tehát a fenti szabályok betartása mellett folytatta le az eljárást, ezért nem valósult meg a fellebbviteli főügyészség álláspontja szerinti, az ítélet hatályon kívül helyezését indokló abszolút eljárási szabálysértés, de az ítéltábla nem észlelt olyan más eljárási szabálysértést sem, amely kizárta volna az érdemi felülbírálatot.

[54] Ugyanakkor a jegyzőkönyvek tanúsága szerint a tárgyalásról lemondó nyilatkozat törvényszékhez érkezését követően elmaradt a további tárgyalási határnapokról a vádlott kézbesítési megbízotton keresztül értesítése. A védő minden esetben szabályszerűen idézésre került, ennek ténye azonban nem jelenti egyben azt is, hogy kézbesítési megbízottként is feladatot kapott volna arra, hogy megbízóját értesítse a tárgyalási határnapokról. A vádlott azonban, akinek alapvető joga a bírósági eljárásban részvétele, csak a szabályszerű értesítés alapján élhet biztosan és időszzerűen azzal a joggal, hogy a bírósági eljárásban esetlegesen a továbbiakban személyesen jelen lehessen. Értesítése nem maradhat el, annak útja azonban a Be. 430. § (4) bekezdés értelmében csak a védőként eljáró kézbesítési megbízott lehet.

[55] A Be. 112. § (1) bekezdés szerint a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság azt idézi, akinek a jelenléte az eljárási cselekménynél kötelező, és azt értesíti, akinek a jelenléte nem kötelező, de azt a törvény lehetővé teszi. A tárgyaláson való jelenlét jogáról lemondás esetén, éppen a kötelező jelenlét hiánya okán, tehát csak a vádlott értesítésének van helye, melyet a Be. 430. § (4) bekezdés alapján a kézbesítési megbízottnak kell kézbesíteni.

Jelen ügyben ennek elmaradása azonban nem vezethetett az elsőfokú ítélet mérlegelést nem tűző megsemmisítéséhez, mert a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja csak a kötelező jelenlét megsértéséhez fűz ilyen jogkövetkezményt. Az értesítés körében megállapítható eljárási szabálysértés csak relatív perjogi hiba (BH2022.67). Az jelen ügyben nem vonható a Be. 609.

§ (1) bekezdés szerinti olyan eljárási szabálysértések körébe, amely lényeges hatással lett volna az eljárás lefolytatására, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, vagy az intézkedés alkalmazására, különös tekintettel arra, hogy a vádlott személyes jelenléte mellett zajló tárgyalásokon megtörtént a sértett, továbbá többek között a vádlottra egyértelműen terhelő vallomást tevő tanú3, tanú2, tanú1 tanúk kihallgatása is.

[56] A törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, és lényegét tekintve megalapozott tényállást állapított meg, amely a Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pontjában írt okokból igényelt kisebb kiegészítést és helyesbítést a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával.

[57] A vádlott korábbi büntetéseire vonatkozó adatok nem képezik a történeti tényállás részét, azok csak megállapítást igénylő tények, amelyek ezáltal a felülbírálat során kötöttség nélkül módosíthatók (Kúria Bfv.I.611/2019/10.).

Az ítéltábla a bűnügyi nyilvántartás adatai alapján rögzíti, hogy a jelen ügy szempontjából ún. utóéleti adatnak tekinthető elítélések között elsőként feltüntetett Miskolci Járásbíróság 32.B.1006/2022. szám alatt folyamatban volt ügyben a vádlottal szemben az alapos gyanú közlésére 2021. június 16. napján került sor.

[58] Az ítélet történeti tényállását a [34] bekezdésben azzal egészíti ki, hogy sértett1 sértett a nagykorúsága eléréséig az édesanyjával egyáltalán nem tartotta a kapcsolatot, édesanyja alkoholista, bűnöző életmódot folytatott, a sértett nagykorúságát megelőzően legutóbb 2020. február 29. napjától 2020. június 26. napjáig, majd a nagykorúság elérését követően 2021. szeptember 8. napjától volt letartóztatásban, illetve tölti a jogerősen kiszabott 6 évi szabadságvesztését (elsőfokú iratanyag 16. sorszám alatti utóirat).

A fenti adatokra figyelemmel az ítéltábla mellőzi a [37] bekezdésből annak megállapítását, hogy a sértett otthonból történő elbocsátását követően, 2021. januárjában az édesanyja börtönben volt.

[59] A fenti pontosítással és kiegészítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált, és a Be. 593. § (3) bekezdésnek megfelelően a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[60] Az elsőfokú bíróság az ügy helyes eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta, azok helytálló értékelése eredményeként vetette el a vádlott védekezését és alapította ítélete tényállását döntően a sértett vallomására, továbbá az azt részben alátámasztó további tanúk vallomására, az okirati bizonyítékokra.

[61] A bűncselekmény jellegére tekintettel az ügyben a személyi bizonyítás anyaga a meghatározó, melyet a törvényszék ítélete ténybeli indokolásában a szükséges részletességgel elemzett, a vallomásokat egymással és az okirati bizonyítékokkal is összevetette.

A bizonyítékokat egyenként és összességében is hibátlanul, a logika törvényeinek és az ésszerű gondolkodás szabályainak megfelelően mérlegelte. Különös gonddal vizsgálta a sértett vallomásainak valóságtartalmát, melynek döntő jelentősége volt az ügyben, hiszen a vádlott és a sértett közötti kapcsolat mibenléte tekintetében a vádlotti és sértetti vallomások merőben eltérnek egymástól. A sértetti vallomás hitelt érdemlősége tekintetében helytállóan utalt azokra az eseti döntésekre, amelyekből kitűnően a bizonyítékok értékelésének megszokott és logikus módja az, hogy a bíróság a vallomás – más bizonyítékokkal megerősített – részeit fogadja el irányadónak a történeti tényállás megállapításakor, míg a vallomás azon részeit, amelyek más bizonyítékokkal ellentétesek, figyelmen kívül hagyja.

[62] Az ítéltábla is észlelte a sértett vallomásaiban mutatkozó részbeni ellentmondásokat, és több helyen is tetten érhető bizonytalanságát. Ezek azonban egyrészt nem érintették az eljárás tárgyát képező cselekmény központi részét, másrészt betudhatók a sértett tájékozatlanságának, a mindennapi élettel összefüggő alapvető hiányosságainak és az elsőfokú ítéletben is rögzített önálló életvitelre alkalmatlanságának. A sértett e jellemzői egyértelműen kitűnnek a nagykorúsága eléréséig, illetve az utógondozása alatt vele kapcsolatban volt személyek tanúvallomásaiból. A szavahihetőségét kétségbe vonva a védő is jellemzően csak az állami gondozása formáját, időtartamát, megszűntének körülményeit illetően tett sértetti vallomásrészekre utalt, melyeket okiratok és tanúvallomások valóban cáfolnak. Emiatt azonban, mint ahogy arra helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság is, a sértett nem vált teljes mértékben szavahihetetlenné.

[63] Az eljárás tárgyát nem annak megállapítása képezte, hogy a sértett mikor, hol, esetleg kinek a ráhatására létesített először szexuális viszonyt, vagy kezdett prostitúciós tevékenység végzésébe. A törvényszéknek, a vádhoz kötöttség keretei között, azt kellett tisztáznia, hogy az állami nevelésből végleg kikerülve kiszolgáltatott helyzetben volt-e, továbbá a vádlott ezt felismerve és kihasználva bírta-e rá, illetve erőszak vagy fenyegetés útján kényszerítette-e, rendszeres előny szerzése érdekében a prostitúciós tevékenység végzésére vagy folytatására.

[64] Az elsőfokú bíróság a bizonyítás továbbfejlesztése során a lehető legpontosabban igyekezett feltárni a sértett vádlottal való megismerkedése előtti, jelen ügy szempontjából releváns adatokat. Ennek eredményeként kétségek nélkül helytálló megállapítást tett ítélete [36] bekezdésében, amikor rögzítette, hogy a sértett az utógondozói ellátásból kikerülve gyakorlatilag önálló életvitelre alkalmatlan volt. A tizennyolcadik életévét épphogy betöltött, szakképzettséggel, jövedelemmel, megtakarítással, ingatlan és ingó vagyonnal nem rendelkező, édesanyját gyakorlatilag nem ismerő, édesapjával is csupán felületes viszonyban lévő sértett a nagykorúsága eléréséig nagyvárosoktól viszonylag távol, kistelepülésen nevelkedett, helyiségnév városában sem önállóan közlekedni, sem tájékozódni nem tudott, mely körülmények megalapozzák az elsőfokú megállapítást.

[65] A megismerkedésük tényét, azt, hogy ezt követő igen rövid idő múlva a sértett már nála lakott, a vádlott sem vitatta. Abban a körben, hogy a négy gyermekét eltartó, idős szüleivel együtt élő, állandó bejelentett munkahellyel és jövedelemmel nem rendelkező, a sértettnél 20 évvel idősebb vádlott milyen viszonyt, és milyen indíttatásból kívánt kialakítani az állami nevelésből éppen kikerülő, önálló életvitelre alkalmatlan, a háztartási dolgokban is teljesen tapasztalatlan, családi kapcsolatokkal gyakorlatilag nem rendelkező, szakképzetlen, vagyontalan sértettel, a vádlott vallomása nem volt elfogadható. Azt, hogy „együttélésük” során a sértett prostitúciós tevékenységet végzett, a vádlott is elismerte, de a sértetti vallomást a vele szemben folyamatban volt szabálysértési eljárás iratai, és tanúvallomások is alátámasztották.

[66] Az elsőfokú bíróság helyes ténybeli következtetés eredményeként állapította meg azt is, hogy a vádlott és a sértett között együttélésük tartama alatt nem volt élettársi kapcsolat, az e körben általa kifejtettekkel a törvényszék mindenben egyetért.

A hozzátartozói viszony hiányára figyelemmel a sértettet nem illette meg a Be. 171. § szerinti vallomástétel megtagadásának joga.

[67] A sértett vádlottra terhelő vallomását közvetve alátámasztotta a vádlottal szemben a Miskolci Járásbíróság előtt új pszichoaktív anyaggal visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőeljárásban hozott, az egészséget veszélyeztető bűncselekmény 2022. január – május 26. napja közötti elkövetését jogerősen megállapító ítélethozatal ténye.

[68] A védő érvelésével szemben nincs jelentősége annak, hogy a sértett kábítószerként nevezte meg a vádlott által neki adott bódító hatású anyagot, hiszen az új pszichoaktív anyag köznyelvi megnevezése is kábítószer, a tanúvallomásokkal is megerősítetten korábban ilyen szerekkel nem találkozó sértettől nem is várható el a fogyasztott szer pontos megnevezése.

[69] A védelmi hivatkozásokkal összefüggésben az ítéltábla kitér arra is, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján valóban körvonalazódik, hogy a vádlott és tanú3 (korábbi nevén név) tanú között egyfajta hatalmi harc, rivalizálás folyt az eljárás tárgyát képező időszakban, azonban ennek semmilyen kihatása nincs a vádlott által 2021. április hónaptól kezdődően a sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény megállapítására. tanú3 és élettársa büntetőjogi felelőssége a sértett külföldi munkavégzéséhez nyújtott segítség tekintetében pedig a vádhoz kötöttség elvére figyelemmel jelen eljárásban nem vizsgálható.

A vádlott szabálysértési előéleti adataiból is kitűnően jogosítvánnyal ebben az időben már nem rendelkezett, járművezetés az eltiltás hatálya alatt vétsége miatt 2021. június 10. napján büntetőeljárás indult ellene, folyamatosan a rendőrség látókörében volt, a sértett ellen is indult 2021. októberében tiltott prostitúció szabálysértése miatt eljárás, a sértett vallomásából is kitűnően a vádlotthoz köthető lakásban végzett prostitúciós tevékenységből csak napi 1-2 kuncaftja volt. E körülmények miatt összességében valóban az állapítható meg, hogy a sértett munkavégzése helyiségnévön szinte ellehetetlenült, az a vádlott számára nem

biztosította a várt bevételt. Ezért volt szükség a sértett külföldi munkavégzésének megszervezésére, mely miatt a tanúvallomásokból kitűnően már 2022. év elején tanú23 segítségét kérte a vádlott.

Az elsőfokú bíróság által a Western Unionon keresztül pénzmozgásokkal kapcsolatosan beszerzett okirati bizonyíték is alátámasztja, hogy a sértett és a vádlott között még a sértett külföldi munkavégzése idején is kapcsolat volt.

[70] Az elsőfokú bíróság a Be. 7. § (4) bekezdésében a bizonyítás alapvetéseként rögzített szabályra figyelemmel állapította meg a vádlott által a sértett prostitúciós tevékenysége révén kétséget kizáró bizonyossággal megszerzett jövedelem nagyságát, ítélete ténybeli indokolásában nyomon követhető logika mentén.

[71] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet indokolásában a [61] és [66] bekezdésekben nyilvánvaló elírás folytán helyesbíti a sértett rokonainak nevét É-ra és .. tanú17re.

[72] Összegzőképpen az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete tényállását körültekintő bizonyítékértékelő tevékenység elvégzését követően, a közvetett bizonyítás szabályait is helyesen alkalmazva állapította meg, az anyagi jogi szempontból is fontos valamennyi releváns ténymegállapítást rögzítve. Az ítéltábla érdemi iratellenességet nem talált, csupán a már korábban írtak szerint helyesbítette a sértett édesanyjával kapcsolatos megállapítást, melynek azonban a sértett kiszolgáltatott helyzete megítélése szempontjából jelentősége nem volt.

[73] Érdemi megalapozatlansági ok hiányában a tényálláshoz kötöttség elvi indokául a Be. 167. § (3)-(4) bekezdésében írtak szolgálnak, melyek szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előírt meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Mindezen elvek érvényre juttatása garantálja az elsőfokú bíróság úgynevezett ténybírói jellegét, a ténybeli hiba hiánya pedig kizárja a sérelmezett ítéletben megállapítottaktól eltérő tényállás megállapítását a másodfokú eljárásban.

[74] Az elsőfokú bíróság ténymegállapításával szemben felhozott védői kifogások az elsőfokú ítélet fentiek szerinti helyes mérlegelését támadják, azok nem vezethettek eredményre.

[75] Az irányadó tényállás rögzíti mindazon tényeket, amelyek alapján megállapítható, hogy a sértett vitán felül valóban súlyosan kiszolgáltatott helyzetben volt, amikor a vádlottal megismerkedett.

[76] A Btk. 192. §-ához fűzött indokolás szerint a kiszolgáltatott helyzet előállhat egy tényező következményeként, de kiválthatja azt több tényező összessége; továbbá a kiszolgáltatott helyzetet előidézheti az elkövető, de az fennállhat tőle függetlenül is. Ez utóbbi esetben az elkövetői visszaélés a már meglévő kiszolgáltatott helyzet (például hajléktalanság, kilátástalan anyagi helyzet) fenntartásával, vagy az abból való kilábalás megakadályozásával valósulhat meg.

[77] A kiszolgáltatott helyzet megléte kialakulásának okától és felróhatóságától független ténykérdés, közömbös, hogy a sértett e kiszolgáltatott állapotát mi idézte elő. Jelentősége kizárólag annak van, hogy az elkövető – felismerve a sértett kiszolgáltatott helyzetét – azt kihasználta-e. A Kúria több korábbi döntésében is megállapította már, hogy a hajléktalan, családi és társadalmi kapcsolatokkal, valamint jövedelemmel nem rendelkező, önmagát még csak alapszinten eltartani is korlátozottan képes személy kiszolgáltatott helyzetben van (BH2020. 30).

[78] A helyes minősítés érdekében az emberkereskedelem elkövetési magatartását illetően helytállóan utalt az elsőfokú bíróság az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezménynek az emberkereskedelem, különösen a nők és a gyermekek kereskedelme megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló Jegyzőkönyve kihirdetéséről szóló 2006. évi CII. törvény (a továbbiakban: Egyezmény) 3. cikkére, valamint az Európai Parlament és a Tanács 2011. április 5-i 2011/36/EU irányelvére az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról (a továbbiakban: Irányelv).

[79] Az Egyezmény 3. cikkének értelmező rendelkezése szerint:

- a) az „emberkereskedelem”: személyek toborzását, szállítását, eladását, elrejtését, vagy átvételét jelenti fenyegetés, erőszak vagy a kényszer más formáinak alkalmazásával, erőszakos elrablás, csalás, megtévesztés, hatalommal vagy kiszolgáltatott helyzettel való visszaélés útján, vagy anyagi ellenszolgáltatás vagy előnyök adásával vagy elfogadásával annak érdekében, hogy a kizsákmányolás céljából elnyerjék egy olyan személy beleegyezését, aki más személy felett hatalommal rendelkezik. A kihasználásnak magában kell foglalnia legalább a mások prostituálásának kihasználását, vagy a szexuális kizsákmányolás más formáit, kényszermunkát vagy szolgáltatásokat, rabszolgatartást vagy a rabszolgatartáshoz hasonló gyakorlatot, mások leigázását vagy emberi test szerveinek tiltott eltávolítását;
- b) az emberkereskedelem áldozatának a jelen cikk a) pontjában leírt, szándékolt kizsákmányolásba való beleegyezését nem kell figyelembe venni, ha az a) pontban felsoroltak bármelyikét alkalmazták.

[80] Az Irányelv 2. cikke szerint továbbá:

(1) A tagállamok meghozzák az alábbi szándékos cselekmények büntetendővé tételéhez szükséges intézkedéseket:

Személyek kizsákmányolás céljából való toborzása, szállítása, átadása, rejtegetése vagy fogadása – az adott személyek feletti ellenőrzés megváltoztatását vagy átadását is ideértve – fenyegetéssel, erőszakkal vagy egyéb kényszer alkalmazásával, emberrablással, csalással megtévesztéssel, hatalommal vagy a kiszolgáltatott helyzettel való visszaélés révén, illetve anyagi ellenszolgáltatásnak vagy előnyöknek valamely személy felett ellenőrzést gyakorló személy beleegyezésének megszerzése érdekében történő nyújtásával vagy elfogadásával.

(2) A kiszolgáltatott helyzet olyan helyzet, amelyben az adott személy tényleges vagy elfogadható választási lehetőség hiányában kénytelen alávetni magát az adott visszaélésnek.

(3) A kizsákmányolás magában foglalja legalább a prostitúció révén történő kizsákmányolást vagy a szexuális kizsákmányolás más formáit, a kényszers munkát vagy – szolgáltatásokat – a koldulást, a rabszolgatartást vagy a rabszolgatartáshoz hasonló gyakorlatot és a szolgáltatást is ideértve –, a bűncselekményhez kapcsolódó kizsákmányolást és a szervek kivételét.

(4) Az emberkereskedelem áldozatának a tervezett vagy megvalósított kizsákmányoláshoz adott beleegyezése nem vehető figyelembe, ha az (1) bekezdésben meghatározott elkövetési módok bármelyikét alkalmazták.

[81] A fentiekből kitűnően az Irányelv a 2. cikk (1) bekezdésében meghatározza azokat az elkövetési módokat (fenyegetés, erőszak vagy egyéb kényszer alkalmazása, emberrablás, csalás, megtévesztés, hatalommal visszaélés), amelyek mind egyazon cél realizálására irányulnak: a sértett kiszolgáltatott helyzetbe hozatalára és e helyzet kiaknázására az Irányelvben írt elkövetési magatartások tanúsítása (toborzás, szállítás stb.) révén. Ezzel egyenértékűnek tekinti továbbá azt az elkövetési módot, amikor az elkövető a sértett – tőle függetlenül kialakult – kiszolgáltatott helyzetét használja fel (fenyegetés, erőszak stb. alkalmazása nélkül) a kizsákmányolást célzó elkövetési magatartások végrehajtására.

[82] Jelen ügyben a vádlott a tőle függetlenül előállt kiszolgáltatott helyzetben lévő sértettre nézve valósította meg a bűncselekményt, miután az elsőfokú bíróság ítéletének [94] bekezdése helytálló megfogalmazása szerint feltérképezte a sértett kedvezőtlen, kihasználható helyzetét. A prostitúciós tevékenység folytatására kiszolgáltatott helyzete kihasználásával bírta rá, amely esetében önkéntes döntésről nem lehetett szó.

[83] A védői érveléssel szemben az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a kiszolgáltatott helyzet megléte e helyzet kialakulásának felróhatóságától független ténykérdés. Teljességgel közömbös, hogy a sértett e kiszolgáltatott állapotát esetlegesen maga idézte elő az utógondozói ellátás megszüntetését kérelmezve, otthagynya a gyermekvédelmi szakszolgálat által biztosított lakásotthont és félbeszakítva megkezdett szakképzését.

Jelentősége kizárólag annak van, hogy a vádlott kihasználta-e a sértett fenti körülményekkel jellemezhető, általa is felismert helyzetét (Kúria Bfv. 1.506/2022/12.).

[84] A cselekmény megítélése során ugyancsak közömbös, hogy a sértett esetleg korábban akár saját, akár más személy rábírására végzett-e prostitúciós tevékenységet (Bfv.1322/2022/11.).

A vádlott ugyanis a sértett már eleve kiszolgáltatott helyzetével élt vissza, amikor a családi gyökerekkel nem rendelkező, érzelmi biztonságra vágyó sértett ezen helyzetéből maga kovácsolt előnyt, azt a sértett állandó irányításával, felügyeletével, elszámoltatásával, eleinte az érzelmi kötődés kihasználásával, majd később a tényállásban írtak szerint fenyegetés és erőszak alkalmazásával prostitúciós tevékenység végzésére kötelezte.

Mindezt rendszeres előny szerzése érdekében tette, e megállapításnak nyilván nem képezheti akadályát, hogy a sértett prostitúciós bevételeiből szükségszerűen fedeznie kellett a sértett ellátásának költségeit is.

[85] A Kúria megfogalmazása szerint nem lehet akadálya a büntetőjogi felelősségre vonásnak, „ha a kiszolgáltatott helyzet az elkövető számára már egyfajta adottságként jelentkezik, akár emberi közreműködés nélkül vagy az elkövetőtől független más személy magatartása miatt alakult ki”. Megvalósul a bűncselekmény akkor is, „ha az elkövető az elkövetést megelőzően kialakult tevékenységbe, folyamatba (pl. prostitúciós tevékenységbe) kapcsolódik be, így magatartása már a sértett kialakult szándékához, kialakult tevékenységéhez kötődik, azonban a valamilyen okból megbillent viszonyrendszer, kiszolgáltatott helyzet okán a további cselekményekre vagy a rendszeres tevékenység adott keretek közötti folytatására (a jövedelem elosztásával megvalósuló prostitúcióra) már az elkövető magatartása következtében, az általa meghatározott, újrászabott keretek között kerül sor”.

A bűnösség megállapítását adott esetben nem befolyásolja az sem, ha a korábban bizonyítottan már prostitúciós tevékenységet folytató, saját megélhetését kizárólag ebből biztosító sértett életét – visszaélve az érzelmi kötődésével – leuralva, kontrollálva, a sértett helyzetéből a maga számára előnyt kovácsolva, a sértettet a prostitúciós tevékenység kapcsán kizsákmányolva követik el a bűncselekményt (Kúria Bfv.854/2023/9.).

[86] A kiszolgáltatott helyzet helyes megítélése kapcsán tartalmaznak iránymutatást a BH2023. 90, BH.2010. 286, Kúria Bhar.I.1512/2021/9., Bfv.854/2023/9., Bfv.1008/2023/7. és Bfv.644/2023/9. számon közzétett jogesetek is, mely utóbbiban a bíróság szintén volt állami gondozottként családi háttérrel, munkahellyel, jövedelemmel ugyancsak nem rendelkező, számára idegen környezetben élő sértett sérelmére látta megállapíthatónak az emberkereskedelem büntetettét.

[87] A bizonyítékok helytálló mérlegelése eredményeként, megalapozottan rögzítette a törvényszék a vádlott részéről erőszak, illetve fenyegetés alkalmazását is a sértett irányába. A tényállás e részének kifogásolása ugyancsak az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét támadja, mely a felülmérlegelés tilalmára figyelemmel e körben sem vezethetett eredményre.

[88] Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére, és lényegét tekintve helyes az általa elkövetett cselekmény minősítése is.

[89] A vádlott tekintetében értékelendő Btk. 192. § (2) bekezdése szerint az emberkereskedelem és kényszermunka büntettét valósítja meg, aki mást rendszeres előny szerzése céljából munkavégzésre, munka jellegű tevékenység végzésére, egyéb szolgáltatásra, vagy jogellenes cselekmény folytatására

a) megtevesztéssel, a sértett nevelésével, felügyeletével, gondozásával, gyógykezelésével kapcsolatos, illetve a sértettel kapcsolatban fennálló egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyával

visszaélve, vagy a sértett kiszolgáltatott helyzetét kihasználva rábír, vagy

b) erőszakkal vagy fenyegetéssel kényszerít.

A bűncselekmény Btk.192. § (4) bekezdés szerinti minősített esetét valósítja meg, aki a (2) vagy a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt szexuális cselekmény végzése vagy emberi test tiltott felhasználása érdekében követi el.

[90] Az elsőfokú ítélet [97]-[98] bekezdései némileg egymásnak ellentmondó megállapításokat tartalmaznak arra nézve, hogy a törvényszék a rábírással elkövetés [Btk.192. § (2) bekezdés a) pont IV. fordulat] körében a kiszolgáltatott helyzet előidézését vagy a sértett már eleve kiszolgáltatott helyzetének kihasználását rója-e a vádlott terhére. A [99] bekezdés pedig egyértelműen azt tartalmazza, hogy a vádlott a munkavégzés körülményeit illetően a sértett kiszolgáltatott helyzetét hozta létre.

[91] Ezért az ítéltábla az egyértelműség érdekében rögzíti, hogy a sértett már a vádlottal történő megismerkedését megelőzően is kiszolgáltatott helyzetben volt. A vádlott ezen kiszolgáltatott helyzetét kihasználva bírta rá arra, hogy az általa meghatározott módon, időben, tarifa mellett prostitúciós tevékenységet végezzen, és annak ellenértékét részére átadja.

A munkavégzés körülményeinek biztosítása (szállítás, hirdetésfeladás, lakás rendelkezésre bocsátása, külföldi munkavégzés helyének megszervezése, utazás biztosítása) a vádlottól független, már meglévő kiszolgáltatott helyzet fenntartását, az abból való kilábalás megghiúsítását jelenti (Kúria Bfv.644/2023/9. [44] bekezdés).

A vádlott értelemszerűen kihasználta a sértett érzelmi kötődésre való igényét is, vele kapcsolatuk elején látszólagos érzelmi viszonyt létesített, ez nem jelenti egyben felette egyéb hatalmi vagy befolyási viszony meglétét. Sokkal inkább a sértett megtevesztéséhez mutat hasonlóságot, azonban az irányadó tényállás nem rögzít olyan tényeket, és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján sem állapítható meg olyan tény, amely a vádlott konkrét megtevesztő magatartására utalna. A tájékozatlan, nyilvánvalóan érzelmi téren is naiv sértett munkavégzésre rábírásához elegendő volt csupán a lakhatás felajánlása és érzelmek színlelése a vádlott részéről.

[92] Az erőszak és fenyegetés kapcsán az ítéltábla mindenben osztja az elsőfokú ítélet [100] bekezdésében írt jogi indokolást, melyre tekintettel megállapíthatók a Btk. 192. § (2) bekezdés b) pontja szerinti elkövetési magatartások is.

[93] Figyelemmel arra, hogy a bűncselekmény súlyosabban minősül, ha azt az elkövető szexuális cselekmény végzése érdekében valósítja meg, a törvényszék helytállóan állapította meg a bűncselekmény Btk. 192. § (4) bekezdése szerinti minősített esetét.

[94] A fentiek összegzéseként megállapítható, hogy a vádlott magatartása kimerítette a Btk. 192. § (2) bekezdés a) pont 3. és 4. fordulatában, továbbá a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott, de a (4) bekezdés értelmében súlyosabban minősülő és büntetendő szexuális cselekmény végzése érdekében a sértett kiszolgáltatott helyzetét kihasználva rábírással, valamint erőszakkal és fenyegetéssel kényszerítve elkövetett emberkereskedelem és kényszermunka büntettét.

[95] Mellőzte azonban az ítéltábla a minősítésből a Btk. 192. § (3) bekezdés IX. és X. fordulat megjelölését, melynek indokai az alábbiak.

[96] A Btk. 192. § (3) bekezdés szerint bűncselekményt valósít meg az is, aki mást a Btk. 192. § (2) bekezdésben meghatározott cselekmény megvalósítása érdekében toboroz, átad, átvesz, elad, megvásárol, elcserél, ellenszolgáltatásként átad vagy átvesz, másnak megszerez, szállít, elszállásol, elrejt.

A Btk. 192. § (3) bekezdése a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény megvalósításához kapcsolódó előkészületi jellegű és bűnsegédi magatartásokat rendeli büntetni.

Felhívása csak olyan elkövetők esetében indokolt, akik nem vesznek részt a Btk. 192. § (2) bekezdésében írt módokon a sértett munkavégzésre rábírásában vagy kényszerítésében, „csupán” a kényszermunka végzése céljából a későbbi „kényszermunkáltatónak” például átadják, megszerezik, szállítják, illetve a leírt más módokon segítik ez utóbbi elkövetőt a tevékenység végzésében.

Jelen ügyben a saját rábíró, majd kényszerítő magatartása eredményeként szexuális cselekményt végző sértett munkavégzése feltételeit biztosította a vádlott, amikor őt a házában elszállásolta, a munkavégzésre szállította, a hirdetésre jelentkező személyeknek megszerezte. E magatartása szükségszerű feltétele volt a sértett prostitúciós tevékenysége végzésének, aki alapvetően kiszolgáltatott helyzeténél fogva a vádlott aktív közreműködése nélkül (helyismeret, szállító eszköz hiánya, tarifa ismeretének hiánya, hirdetés feladásában való járatlanság) nem tudta volna végezni a prostitúciós munkát.

A vádlott tehát nem másnak szállította, szerezte meg a sértettet a „kizsákmányolás” céljából, hanem saját maga volt az, aki rendszeres előny szerzése céljából, kiszolgáltatott helyzetével visszaélve rábírta, illetve kényszerítette őt a szexuális cselekmény végzésére. A tettesi, befejezett elkövetői magatartás mellett ekként a Btk. 192. § (3) bekezdés felhívása nem indokolt.

[97] Az ítéltábla megjegyzi, hogy a 61/2008. BK vélemény 3. a) pontja szerint az elkövetési magatartás azonos büntetési tétellel fenyegetett alakzataira arab, és nem az elsőfokú ítélet szerinti római számokkal kell utalni.

[98] A védelmi hivatkozással szemben a sértett speciális helyzete, továbbá az erőszak és fenyegetéssel kényszerítés, mint elkövetési mód miatt szóba sem kerülhetett a vádlott cselekményének valamely, a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményként minősítése.

A kitartottság büntettét (Btk. 202. §) az követi el, aki prostitúciót folytató személlyel egészben vagy részben kitartatja magát. A kitartottság pusztán azzal megvalósul, ha az elkövető magát egészben vagy részben a prostituált jövedelméből tartja fenn.

Az emberkereskedelem és kényszermunka, valamint a kitartottság elkövetője ugyanúgy más - adott esetben prostitúciós - tevékenységével összefüggésben jut haszonhoz, azonban, ha az emberkereskedelem és kényszermunka elkövetése eleve a sértett kiszolgáltatott helyzetének kihasználásával, vagy a Btk. 192. § (2) bekezdésben írt más elkövetési mód útján valósul meg, a kitartottság beolvad a súlyosabb büntetéssel fenyegetett bűncselekménybe (Kúria Bfv. 448/2022/8.).

A kerítés büntette (Btk. 200. §), valamint az emberkereskedelem és kényszermunka büntette elhatárolásával összefüggésben pedig szükséges rámutatni arra, hogy a kerítés alapesetének nem tényállási eleme a rendszeres előny szerzésére törekvés, az megvalósul egy alkalmi szexuális cselekmény közvetlen lehetőségének megteremtésével is.

Amennyiben a passzív alany célzatos megszerzéséért kapott ellenszolgáltatásokból az elkövető rendszeres haszonhoz jut, úgy a kerítés súlyosabban minősülő esete valósul meg [Btk. 200. § (1) és (3) bekezdés]. Ez szükségképpen a passzív alany többszöri, vagy több passzív alany legalább egyszeri, szexuális cselekmény végzése céljából, más részére való megszerzését vagy azok megkísérlését feltételezi (Kúria Bfv.III.440/2015/7).

Az üzletszerű kerítés, valamint az emberkereskedelem és kényszermunka közötti különbség lényege pedig a szexuális cselekményt végző személy helyzetében van, hiszen a kerítés esetében a másnak megszerzés „haszonszerzés céljából szexuális cselekmény végzésére” történik, míg az emberkereskedelem és kényszermunka esetén a másnak megszerzés a Btk. 192. § (2) bekezdésben írt elkövetési magatartások és módok, így többek között megtévesztés, erőszakkal vagy fenyegetéssel kényszerítés útján, vagy a sértett kiszolgáltatott helyzetét kihasználva történik.

A másnak megszerzés tartalma tehát alapvetően azonos a vizsgált két tényállásban, azonban, ha valaki előny szerzése céljából megteremti a kiszolgáltatott helyzetbe hozott vagy helyzetben tartott passzív alany mással vagy másokkal történő szexuális kapcsolatának a közvetlen lehetőségét, az emberkereskedelem és kényszermunka büntettét követi el (Kúria Bfv.II.1474/2018/9., BH 2021.190. [38]-[44] bekezdés).

Ugyanezek a szempontok irányadók a Btk. 201. § (1) bekezdésében meghatározott prostitúció elősegítése, valamint az emberkereskedelem és kényszermunka elhatárolása során is.

Ekként a vádlott cselekménye nem minősülhet sem kitartottság, sem kerítés vagy prostitúció elősegítése büntetteként, az az elkövetési magatartás és mód specialitására figyelemmel az emberkereskedelem és kényszermunka törvényi tényállásába illeszkedik.

[99] Az elsőfokú bíróság által feltárt, a büntetés kiszabása során irányadó szempontok körében az ítéltábla az alábbi kiegészítéseket, helyesbítéseket teszi.

[100] Az elsőfokú ítélet meghozataláig a bűncselekmény befejezettsége, azaz az eredményes rábírás és kényszerítés óta bekövetkező időmúlás valóban nem róható fel a vádlottnak, azonban az a bűncselekmény közel egy évet felölelő időszakára és a büntetési tételben is kifejeződő tárgyi súlyára figyelemmel nem tekinthető olyan mérvűnek, amely annak számottevő enyhítőként figyelembevételét indokolná.

A vádlott a 2022. december 8. napján történő megalapozott gyanúközlés óta áll jelen büntetőeljárás hatálya alatt, az azóta eltelt időtartam a bűncselekmény tárgyi súlyához képest nem tekinthető jelentősnek. Az ügyben eljáró hatóságok tétlensége sem állapítható meg, a büntetőeljárás elhúzódása nem érhető tetten.

[101] Az elsőfokú bíróság megállapításával szemben a vádlott nem tekinthető büntetlen előéletűnek. E körben az elsőfokú bíróság is némileg ellentmondásos megállapításokat tett, hiszen feltüntette ugyan az előéleti adatok körében a korábbi egy elítélés adatait, ennek ellenére azonban ítélete [111] bekezdésében a vádlott büntetlen előéletére utalt, figyelemmel arra, hogy korábbi elítélését a bűnügyi nyilvántartás jelenleg már nem tartalmazza, de egyúttal ez utóbbi elítélésre figyelemmel azt is rögzítette, hogy már korábban összeütközésbe került a törvénnyel.

[102] Ezért az ítéltábla szükségesnek tartotta az alábbiak rögzítését.

2024. augusztus 1. napjától hatályosan a Btk. 97. § (2) bekezdését a 2024. évi XVIII. törvény 11. §-a jelentősen módosította.

A módosítást megelőzően a Btk. 97. § (2) bekezdés rendelkezései szerint a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben. A visszaesés és az ahhoz fűződő, e törvényben meghatározott hátrányos jogkövetkezmények a Be. 839. §-a szerint, az újabb bűncselekmény elkövetéséhez legközelebbi időpontban a bűnügyi nyilvántartásból beszerzett adatok alapján akkor is megállapítandó, ha utóbb ezek az adatok törlésre kerültek.

A módosítást követően hatályos Btk. 97. § 1) bekezdés rendelkezései szerint a büntetőjogi felelősség megállapításához, büntetés kiszabásához vagy intézkedés alkalmazásához fűződő hátrányos jogkövetkezményt törvény állapíthat meg.

A (2) bekezdés szerint a büntetőjogi felelősség megállapítására, a kiszabott büntetésre és az alkalmazott intézkedésre vonatkozó adatokat közhiteles hatósági nyilvántartás (a továbbiakban: bűnügyi nyilvántartási rendszer) tartalmazza a törvényben meghatározott időpontig, ezt követően hátrányos jogkövetkezmény az elítélés miatt már nem állapítható meg az elítélttel szemben.

A (3) bekezdés értelmében pedig az e törvény szerint a korábbi elítéléshez fűződő büntetőjogi jogkövetkezmények nem minősülnek az (1) bekezdés szerinti hátrányos jogkövetkezménynek. A büntetőjogi jogkövetkezményeket megalapozó korábbi elítélés adatait elsősorban a bűnügyi nyilvántartási rendszer adatai alapján kell megállapítani.

[103] A 2024. évi XVIII. törvény végső előterjesztői indokolása egyértelművé kívánta tenni azt a jogalkotói akaratot, hogy a büntető anyagi jogi hátrányos jogkövetkezmények vonatkozásában a bűnügyi nyilvántartás teljes mértékben csupán deklaratív hatályú, és csak a büntető jogon kívüli hátrányos jogkövetkezmények vonatkozásában tekinthető „mintegy kvázi konstitutív” hatállyal bírónak. Tehát ha a vádlott korábbi elítélését a bűncselekmény elkövetése időpontjában a bűnügyi nyilvántartás tartalmazta, és törlésére a nyilvántartási határidő lejártá miatt csak ezt követően került sor, a korábbi bűnügyi nyilvántartási adatokat nem lehet figyelmen kívül hagyni. Az az elkövetés időpontjához képest nem törölt elítélés, és így nem vonatkozik rá a Btk. 97. § (2) bekezdésének rendelkezése. Ezért a vádlott büntetett előéletűnek minősül, amit súlyosító körülményként kell figyelembe venni, és az ahhoz fűződő büntetőjogi jogkövetkezmények kötelező alkalmazása sem mellőzhető, így például a Btk. 86. § (1) bekezdés c) pontja alapján felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása kizárt.

[104] Ezért a vádlott büntetlen előéletére, mint enyhítő körülményre vonatkozó megállapítás mellőzése volt szükséges.

[105] A kiskorú gyermekekről történő gondoskodási kötelezettség teljesítésének teljes hiányát az elsőfokú ítéletben írtakkal szemben nem lehet kétséget kizáró módon megállapítani, így az eltartási kötelezettség enyhítő körülményként értékelendő.

[106] A vádlott védője a fellebbezése indokolásában enyhítőként kérte értékelni védence betegségét, utalva arra, hogy vastagbél tumor miatti műtétje óta folyamatos utógondozásra szorul, amely jelentősen befolyásolja börtöntűrő képességét. A vádlott egészségi állapotának alátámasztására azonban sem az elsőfokú, sem a másodfokú eljárásban semmilyen iratot nem csatolt, a betegsége a vádlott részéről sem történt hivatkozás az elsőfokú bíróság előtt. Így e körben a másodfokú bíróság sem tudott tényeket megállapítani. A műtéttel és rákos megbetegedéssel kapcsolatos adatokat az elsőfokú iratok 48. sorszáma alatti orvosi dokumentumok sem tartalmazzák, azokból kitűnően a vádlott más jellegű megbetegedés miatt nem tudott a tárgyaláson megjelenni. Szükséges azonban annak rögzítése, hogy az okiratokkal igazolt betegség sem eredményezhette volna a vádlott büntetésének jelentős enyhítését a másodfokú eljárásban, az alább részletezett további súlyosító körülményekre figyelemmel.

[107] Az elsőfokú ítéletben írtakkal szemben, a már hivatkozottak szerint a vádlott büntetett előéletű, mely a büntetés kiszabása során súlyosítóként értékelendő. További súlyosító körülményként állapítható meg, hogy a terhére rótt bűncselekményt büntetőeljárás hatálya alatt követte el. A nyomozás során beszerzett erkölcsi bizonyítványa adatai alapján

megállapíthatóan ugyanis a Miskolci Járásbíróság előtt 32.B.1006/2022. szám alatt folyamatban volt büntetőügyben vele szemben a megalapozott gyanú közlésére 2021. június 16. napján került sor, mely időpont a jelen ügyben elbírált bűncselekmény 2021. áprilisától 2022. februárjáig tartó elkövetési időszaka alá esik.

Ugyancsak további súlyosító körülményként értékelendő a részben internet használatával történő elkövetés is (a 2024. július 14-én hatályba lépett Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/ 1712. számú irányelve), utalva a sértettel kapcsolatos hirdetés feladására.

[108] Helytálló megállapítást tett az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása kapcsán kiindulópontnak tekinthető középértékre nézve, mely azonban pusztán orientáló jellegű szabály, nem jelent olyan kötelezettséget a bíróságra nézve, hogy határozott ideig tartó szabadságvesztés alkalmazásakor kizárólag a büntetési tételkeret alapján számított középérték szabható ki az adott vádlottra [13/2002. (II.20.) AB határozat III.1.3. pont.]

[109] A vádlott esetében az irányadó 7 év 6 hónap középértéktől jóval elmaradó tartamban kiszabott 6 év szabadságvesztés nem tekinthető eltúlzottnak, de enyhének sem. Alkalmasnak mutatkozik a büntetési célok elérésére, összhangban áll a bünteteskiszabási elvekkel, tetterányos, egyben kifejezi az egyéniesítés követelményét is. A büntetési tétel alsó határát meghaladó mértékű szabadságvesztés kiszabása mindenképpen indokolt, azzal arányosnak mondható a közügyektől eltiltás mértéke is. A büntetés lényeges súlyosítására vagy enyhítésére nem kerülhetett sor, így az ügyészégi és védelmi fellebbezések a büntetés kiszabását érintő részükben sem vezethettek eredményre. A védő által hivatkozott más ügyekben döntően az igen jelentős időmúlás és a büntetőeljárás elhúzódása vezetett a súlyosabb minősítés ellenére is a büntetések enyhítéséhez, jelen ügyben azonban számottevő enyhítőként figyelembe vehető körülmény nem merült fel.

[110] Az ítélet egyéb, az egyszerűsített felülvizsgálat körébe tartozó rendelkezései, így a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjára, a vagyoneklobzásra és annak összegére, valamint a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezései szintén mindenben megfelelnek a vonatkozó jogszabályi előírásoknak.

Az ítéltábla a vagyoneklobzásnak az ítélet rendelkező részében számmal kiírt összegét csupán nyilvánvaló elírás folytán helyesbítette.

A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjával összefüggésben az ítélet [118] bekezdésében megjelölt törvényhely ugyancsak elírás folytán igényel helyesbítést a Btk. 38.§ (2) bekezdés a) pontjára.

Ez utóbbi rendelkezéssel összefüggésben csupán utal az ítéltábla arra, hogy a vádlott és sértett élettársi viszonyának hiányára figyelemmel nem került sor a Btk. 38. § (5) bekezdés b) pont alkalmazására, azaz a feltételes szabadságra bocsátás kizárására.

[111] Osztotta a másodfokú bíróság a főügyészség átiratában felvetett észrevételt, mely szerint az elsőfokú bíróságnak a Btk. 86. § (2) bekezdés értelmében ítélete rendelkező részében határoznia kellett volna a korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetés

próbaideje meghosszabbodásáról, mely elmaradt rendelkezést a másodfokú bíróság pótolta, utalva a Be. 561. § (2) bekezdés d) pontjára is.

[112] A Btk. 86. § (2) bekezdés alkalmazására akkor kerülhet sor, ha az elkövetővel szemben olyan szabadságvesztést hajtanak végre, amely miatt nem lehet elrendelni a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását, például, ha a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélese előtt követett el olyan bűncselekményt, amely miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik. Ebben az esetben a próbaidő tartama meghosszabbodik, mivel a felfüggesztett büntetés próbaidejébe nem számít bele a végrehajtandó szabadságvesztés tartama.

[113] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a rendelkező részben megjelöltek szerint a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, még egyéb helyálló rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

[114] Észlelte az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete bevezető részében feltüntetett időpontokon kívül 2024. november 4. napján is érdemi tárgyalást tartott az ügyben (75. számú jegyzőkönyv), melyen okiratok ismertetése történt, a tárgyalási nap megjelölését ezért a Be. 561. § (1) bekezdés alapján pótolni szükséges.

Ugyanakkor a 95. számú jegyzőkönyvből kitűnően 2025. március 27. napján már csak ítélethirdetésre került sor, mely ugyancsak a rendelkező rész megfogalmazásának pontosítását igényelte.

Végezetül rögzítette a vádlott legutóbbi ismert tartózkodási helyét, kézbesítési címét, valamint telefonos és elektronikus elérhetőségét, utalva a Be. 184. § (2) bekezdés f) és g) pontjaira, valamint a Be. 561. § (2) bekezdés b) pontjára.

Figyelmezteti az ítéltábla a vádlottat, hogy a külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény 16. § (1) bekezdés c) pontja alapján az ítélet jogerőre emelkedésétől a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdéséig külföldre nem utazhat.

Tájékoztatja továbbá, hogy a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 87. § (1) bekezdése alapján, amennyiben a határozott ideig tartó szabadságvesztés letöltését önhibájából határidőben nem kezdi meg, a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből ki kell zárni.

[115] A másodfokú ítélettel szemben - ellentétes döntés hiányában – a Be. 615. § (1), (2) bekezdései értelmében nincs helye fellebbezésnek.

Debrecen, 2025. szeptember 24.

Dr. Gömöri Olivér s.k. a tanács elnöke, Dr. Deák Judit s.k. előadó bíró, Dr. Mocsáry Eszter s.k. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 5.B.48/2023/97. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2025. szeptember 24.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke